

ARAŞTIRMA MAKALESİ/RESEARCH ARTICLE

MEB Uzaktan eğitim platformlarında sunulan hizmet içi eğitimler hakkında öğretmen görüşleri

Teacher's opinions on in-service training offered on MoE distance education platforms

Sündüs Ekiz¹

Nil Göksel²

¹ Öğrt., Efeler İmam Hatip Ortaokulu, Türkiye, e-mail: sundusekiz81@gmail.com

² Doç. Dr., Anadolu Üniversitesi, Türkiye, e-mail: ngoksel@anadolu.edu.tr

Öz

Bu araştırma, 2022-2023 eğitim öğretim yılı güz döneminde Millî Eğitim Bakanlığına bağlı ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerin, Millî Eğitim Bakanlığı Uzaktan Eğitim Platformlarında (EBA ve ÖBA) sunulan hizmet içi eğitimler hakkındaki görüşlerini belirlemek ve çözüm önerileri sunmak amacıyla yapılmıştır. Çalışma nicel yöntemin betimsel tarama modeli ile desenlenmiştir. Araştırmaya katılacak öğretmenler belirlenirken amaçlı örnekleme yönteminden kriter örnekleme yönteminden yararlanılmıştır. Bu çerçevede kriter olarak "10 yılı doldurmuş öğretmen olmak" ölçütü belirlenmiştir. Maksimum çeşitlilik olması için de birçok farklı okulda görev yapan öğretmenlere sorular yöneltilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerden 138'i kadın 89'u erkektir. Çalışmaya Türkiye'nin birçok ilinde bulunan farklı kademedeki farklı okuldan toplam 228 kişi katılmıştır. Araştırmada veri toplama aracı olarak araştırmacı tarafından geliştirilen MEB Uzaktan Eğitim Platformlarında Sunulan Hizmet İçi Eğitim Videolarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Anketi kullanılmıştır. Anket 33 sorudan oluşmaktadır. Araştırma kapsamında hazırlanan anket öğretmenlere Google Formlar aracılığı ile gönderilmiştir. Elde edilen bulgulardan öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri genel anlamda yararlı buldukları; ancak, eğitimlerin materyal kullanımı ve sınıf ortamında uygulanması konularında geliştirilmesi gerektiğini düşündükleri ifade edilebilir. Bunun yanında hizmet içi eğitim içeriklerinin eğitsel bağlamda katkısı olduğunu düşünen öğretmenler, katılımcıların yaklaşık yarısını oluşturmaktadır. Diğer yarısının kararsız ve olumsuz yönde görüş belirttiği göz önüne alınırsa, eğitimlerin öğretmenlerin ihtiyaçları doğrultusunda yeniden düzenlenmesi yönünde ortak düşünce olduğu söylenebilir. Ayrıca, hizmet içi eğitimlerin katılımı teşvik edici yeniliklerle güçlendirilmesi, bunun için de dünyanın büyük kuruluşlarının uygulamakta olduğu oyunlaştırma yöntem, teknik ve bileşenlerinden yararlanılarak eğitimlerin tasarlanması, eğitim sonlarında elde edilen kazanımların hizmet puanı veya öğretmenlerin mesleki gelişimine katkı sağlayacak bir ödüle dönüştürülerek eğitimin kalitesinin artırılması önerilmektedir.

Anahtar kelimeler: Uzaktan Eğitim, Hizmet İçi Eğitim, Eğitim Bilişim Ağı, Öğretmen Bilişim Ağı

Citation/Atf: EKİZ, S. & GÖKSEL, N. (2023). MEB Uzaktan eğitim platformlarında sunulan hizmet içi eğitimler hakkında öğretmen görüşleri. *Journal of Original Studies*. 4(2), 61-83, DOI: 10.47243/jos.2330

Corresponding Author/ Sorumlu Yazar:
Sündüs Ekiz
E-mail: sundusekiz81@gmail.com

Bu çalışma, Creative Commons Atif 4.0 Uluslararası Lisansı ile lisanslanmıştır.
This work is licensed under a Creative Commons Attribution 4.0 International License.

Abstract

The purpose of this study was to gather feedback from teachers who work in primary, secondary, and high schools that are affiliated with the Ministry of National Education regarding the in-service training provided on the Ministry of National Education Distance Education Platforms (EBA and BA) in the fall semester of the 2022–2023 academic year and to suggest solutions. The study employed the descriptive survey approach, one of the quantitative research techniques. The criterion selection approach from the purposeful sampling method was utilized to select the teachers who would take part in the study. The standard of "being a teacher who has completed 10 years" was picked as a standard in this framework. Questions were posed to teachers employed by numerous schools to guarantee the greatest possible diversity. The study's participant teachers comprised 138 female instructors and 89 male teachers. The survey included 228 participants from various levels and schools throughout numerous Turkish provinces. Survey of Teachers' Opinions Regarding In-Service Training Videos The researcher built a method for gathering data and presented it on MoNE Distance Education Platforms. There are 33 questions on the survey. Teachers received the questionnaire created as part of the research via Google Forms. The results show that instructors generally find in-service training helpful, but they believe that in-service training needs to be improved in terms of material utilization and implementation in the classroom. Additionally, around half of the participants are instructors who believe that the in-service training's contents improve the educational environment. It may be concluded that there is a consensus that the training should be reformed to better meet the needs of the teachers given that the other half of respondents were unsure and negative. Additionally, it is advised that in-service training be strengthened with innovations that foster participation. To accomplish this, training should be designed using gamification methods, techniques, and components that the world's major organizations use. Additionally, the quality of the training should be increased by converting the gains attained at the end of the training into service points or an award that will support professional development.

Keywords: Distance Education, In-Service Education, Education Information Network, Teacher Information Network.

1. GİRİŞ

Bilgi ve teknolojik ilerlemenin bir sonucu olarak küreselleşen dünyada her alanda hızlı bir gelişim ve değişim yaşandığı bilinen bir gerçektir. Eğitimin en önemli paydaşlarından biri olan öğretmenlerin de yenilikleri takip etmeleri ve kendilerini bu bağlamda güncellemelerinin elzem hale geldiği söylenebilir. Bu nedenle ülkelerin, eğitim sistemlerini geliştirmek ve bu değişim ve yeniliklere ayak uydurmak için yeni yaklaşımlara ihtiyaç duydukları çıkarımı yapılabilir. Özellikle de yakın zamanda Covid-19 salgını sonucu yaşanan eve kapanma sürecinde uzaktan eğitime geçilmesi, eğitimde bilgi ve teknolojiyi kullanarak gelişim ve değişime uyum sağlamanın güzel bir örneği olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu süreçte dünyanın birçok ülkesinde olduğu gibi ülkemizde de insanların can güvenliğini tehlikeye atmadan eğitime ulaşabilmelerinin kolay ve etkili yollarından birinin teknolojik imkânlarla başvurmak olduğu görülmüştür (Emin, 2020).

Millî Eğitim Bakanlığı'nun 2010 yılında hayata geçirdiği FATİH (Fırsatları Artırma ve Teknolojiyi İyileştirme Hareketi) Projesi eğitimde kapsamlı bir dijital dönüşümün başladığının en belirgin işaretlerinden biri olmuştur.

Daha sonra hayata geçirilen girişimlerden bir diğeri de hem öğretmenler hem de öğrenciler tarafından kullanılacak bir paylaşım platformu olarak oluşturulan Eğitim Bilişim Ağı (EBA) olmuştur. 2011 yılından bu yana aktif olarak öğretmenler ve öğrenciler tarafından kullanılan EBA teknolojinin eğitimde kullanılması için oluşturulan dijital öğrenme materyallerini kapsayan uygulamalardan oluşmaktadır (Özen, 2019). Öğrencilerin eğitim ihtiyaçlarını karşılamak ve akademik açıdan desteklemek üzere EBA platformunun kurulması, öğretmenlerin de mesleki gelişimlerini destekleyecek bir dijital ortam fikrini beraberinde getirmiştir. Başlangıçta EBA'da öğretmenlerin mesleki gelişimlerini desteklemek üzere EBA Mesleki Gelişim Modülü kurulmuştur.

Gökdemir (2020), bu portalın öğretmene özel olarak sunulduğunu; öğretmenlerin bu modüle giriş yaparak kişisel ve mesleki gelişimlerine katkı sağlayacak içerikleri inceleyebileceğini, meslektaşlarıyla bilgilerini paylaşabileceğini ve verilen eğitimlerle kariyerini geliştirmeye devam edebileceğini vurgulamıştır. Daha sonra ise bu modül EBA'dan ayrılarak Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) adında yeni bir platforma dönüştürülmüştür. Millî Eğitim Bakanlığı tarafından kurulan ÖBA, ilk kez 21 Ocak-7 Şubat 2022 tarihleri arasındaki dönemde eğitimlerine başlamıştır (Akdağ, 2023). Öğretmenlerin eğitim öğretim döneminin başında ve sonunda yüz yüze gerçekleştirdikleri seminer çalışmaları Millî Eğitim Bakanlığının uygun görmesiyle ÖBA platformu üzerinden yürütülmesi mümkün olmuştur. Bu sayede öğretmenler ilgilendikleri eğitimler arasından seçme olanağına kavuşurken hizmet içi eğitime ulaşmak için fiziksel olarak bir öğrenme ortamında bulunma zorunluluğu ortadan kalkmıştır. 2019-2021 yılları arasında tüm dünyaya yayılan ve küresel bir sorun haline gelen Covid-19 pandemisi bu gerekliliğin temelini oluşturduğu düşünülmektedir. Daha az maliyetle daha fazla öğretmene ulaşmak için son dönemde çok sayıda hizmet içi eğitim organize edilerek hayata geçirilmiştir. Öğretmen Bilişim Ağı son olarak Ocak 2022'deki yarıyıl tatilinde faaliyete geçirilmiş ve ara tatillerde bu eğitimler hizmet içi eğitim kapsamında mesleki çalışma adı altında, belirli bir süre içinde tamamlanması şartıyla tüm öğretmenlerin kullanımına açılmıştır (MEB, 2022).

Eğitim Bilişim Ağına bulunan eğitimlerden gönüllülük esasına göre yararlanılmaya devam edilirken, ÖBA' da bulunan eğitimlerden en az bir tanesi zorunlu olarak tamamlanma şartıyla hizmete sunulmuştur. 3 Şubat 2022 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 7354 sayılı Öğretmenlik Meslek Kanununda bulunan Öğretmenlik Kariyer Basamakları Madde 6' da açıklaması yapılan "Öğretmenlikte en az on yıl görev süresini doldurmuş olanlardan; 180 saatten az olmayacak şekilde Uzman Öğretmenlik Eğitim Programı mesleki gelişim eğitimini tamamlama" (TBMM, 2022) koşulu nedeniyle bu platformda bulunan eğitim videoları gündeme gelmiştir. ÖBA platformunun yakın zamanda

hizmete girdiği göz önüne alındığında, eğitim içeriklerinin detaylı olarak incelendiği çok fazla çalışma bulunmamaktadır. Bu bağlamda, yapılan bu güncel çalışma alanyazına katkı sağlanması amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Teknolojik gelişime yönelik modern yaklaşımların bir sonucu olarak öğretmenlerin hizmet içi eğitim almaları gerekmektedir. Bu ekseninde, MEB, öğretmenler için çevrimiçi hizmet içi eğitimler düzenlemek ve yürütmek için çalışmalarını sürdürmektedir. Öğretmenler bu sayede zaman ve mekândan bağımsız olarak bu eğitimlerden faydalanabilmektedir.

Hizmet sağlayıcıların, kullanıcıların yararına uygun olarak düzenlenen, kaynakları, zamanı, teknolojiyi verimli ve etkin bir şekilde kullanmalarına yardımcı olacak bilgiler elde etmesi amacıyla öğretmenlerin, Millî Eğitim Bakanlığı tarafından en son oluşturulan Öğretmen Bilişim Ağı ve öncesinde uygulanan Eğitim Bilişim Ağına yer alan mesleki eğitimler hakkında öğretmen görüşlerinin belirlenerek önerilerde bulunmak, araştırmanın odak noktasını oluşturmaktadır. Bu temel amaçla aşağıda belirtilen sorular cevaplanmaya çalışılmıştır:

Açık ve uzaktan eğitim kapsamında;

1- Öğretmenlerin EBA ve ÖBA platformları üzerinden verilen hizmet içi eğitimlerin içeriği hakkındaki görüşleri nasıldır?

2- EBA ve ÖBA platformları üzerinden verilen hizmet içi eğitim içeriklerinin eğitsel bağlamda katkısına yönelik görüşleri nasıldır?

1.1. Hizmet İçi Eğitimin Tanımı

Hizmet içi eğitim, öğretmenlerin görevleri sırasında mesleki bilgi, beceri ve uygulamalarını yenilemek veya yükseltmek amacıyla aldıkları ileri eğitim ya da katıldıkları ilerleme (UNESCO, 2019) nitelik ve becerilerini geliştirmek amacıyla aslı görev sorumluluklarıyla birlikte yürüttüğü eş zamanlı eğitim süreci (UNESCO, 2022) olarak tanımlanmaktadır. Diğer tüm sektörlerde olduğu gibi, eğitimde de öğretmenlerin kendilerini yenilemeleri, dönemin şartlarına uyum sağlamalıdır. Öğretmenler, müfredatının

gerektirdiği tüm kavramları ve değişiklikleri doğru yorumlayabilecek farkındalık içinde olmalı ve bu farkındalığı hedeflerine ulaşacak doğrultuda kullanabilmeli, geliştirebilmelidir. Çalışma alanının gerektirdiği tüm bilgi, kavram ve becerileri yakından takip edebilmelidir. Müfredatın başarılı bir şekilde uygulanması, öğretmenin ilgili kazanımları etkili bir şekilde uygulamasıyla yakından bağlantılıdır. Bu nedenle, öğretmenler için hizmet içi eğitim veya personel geliştirmeye duyulan ihtiyaç, başarılı bir eğitim reformunda önemli bir rol oynar. Ayrıca, öğrenenleri kişisel gelişime ve daha yüksek öğrenme seviyesine yönlendirmenin zorluklarını aşmak için aday eğitimciler ile daha deneyimli eğitimciler arasında bir köprü görevi görür (Omar,2014). Hizmet içi eğitim, öğretmenlerin daha iyi performans sergilemeleri ve bilgilerini güncellemelerinin önemli yollarından biridir. Aynı zamanda, eğitim dünyasındaki yenilikler ve zorluklarla yüzleşmesi için de temel bir unsurdur.

Eğitim, değişime açık olan, kendini sürekli yenileyen ve geliştiren bir kavramdır. Bundan dolayı öğretmenler yenilikleri takip etmeli, derslerinde kullanacağı yeni yöntem, teknik ve materyaller hakkında bilgi sahibi olmalı, kendini güncel tutmalıdır. Bunun da en kısa yolu hizmet içi eğitimden geçer. Dolayısıyla kurumlar, çalışan öğretmenlerini kendini yeni bilgilerle daha donanımlı hale getirmeleri için sürekliliği olan hizmet içi eğitim etkinliklerine dâhil etmelidir. Kurum ve kuruluşların başarılı olması için bu bir gerekliliktir (Sarıgöz, 2011).

Hizmet içi eğitim anlayışı günümüzde, hayat boyu eğitim içinde bulunan bir alt süreç olarak değerlendirilir. Meslek hayatı boyunca, mesleğin gerektirdiği yeterlikleri yerine getiremeyecek durumda olan personelin eksikliklerini tamamlayacak olan tek seçenek, hizmet içi eğitime alınmalarıdır (ÖYGM, 2022). Böylece eğitimin amaçları doğrultusunda nitelikli ve kaliteli eğitim verme görevi yerine getirilecek, eğitim öğretim faaliyetleri daha verimli bir şekilde sunulacaktır.

1.2. Hizmet İçi Eğitimin Sebepleri

Hizmet içi eğitim, tüm meslek çalışanlarının hizmet kalitesini arttırmak, görevlerini ve sorumluluklarını daha verimli bir şekilde yerine getirebilmeleri için bilgi, birikim ve becerilerini geliştirmek ve performans düzeylerini yükseltmeyi amaçlayan eğitim faaliyetleridir (sciencedirect. com, 2022). Her alanda olduğu gibi eğitim alanında da öğretmenlerin, çağın gerekliliklerine göre kendini yenilemiş ve geliştirmiş olması gerekmektedir. Bu gereklilik, doğru araç ve yöntemlerle, başarılı bir şekilde uygulanan hizmet içi eğitimler yoluyla yerine getirilebilir. Bütün meslek grupları için aynı durum geçerlidir ancak öğretmenlerin kendini geliştirmesi diğer meslek gruplarından biraz daha farklı bir bakış açısıyla değerlendirilmelidir.

Bilimsel yenilikler ve teknoloji her geçen gün hızla ilerlemekte, yeni yaklaşımlar, yöntemler, teknikler, araç-gereçler geliştirilmektedir. Öğrenciler bu yeniliklere daha hızlı uyum sağlamakta, teknolojiye daha kolay adapte olmakta, bilgilerine yenilerini eklemektedir. Günümüzde Z Kuşağı ve Alfa Kuşağı olarak adlandırılan öğrencilerin sahip olduğu teknolojik ve güncel bilgilere öğretmenlerin sahip olmadığını düşünmek, etkili bir öğretmen açısından söz konusu bile olmamalıdır. Bu nedenle, öğretmenler kendilerini yeni bilgilerle güncellemeli ve ortalama bir öğrencinin eğitim ihtiyaçlarına cevap verebilecek düzeyde bilgi sahibi olmalıdır. İyi bir eğitimci, kendini lisans eğitimi ile edindiği bilgi ve becerilerle sınırlandırmamalı, öğrencilerin bilgilerinin gerisinde kalmamalı, içinde bulunduğu çağın gerektirdiği bilgi ve yenilikleri takip etmeli, mümkün olduğunca kendisini daha donanımlı bir hale getirmelidir. Bunun da yolu hizmet içi eğitimden geçer. Bu açıdan baktığımızda hizmet içi eğitim, öğretmenin öğrenciyi daha iyi anlamasını sağladığı için de bir zorunluluktur.

Bir öğretmenin eğitimi bütün bir toplumun eğitimi anlamına gelmektedir. Nitelikli hizmet içi eğitim, öğretmenlerin kendine olan güveninin artmasına imkân verir. Konu alanına hâkimiyeti, sınıf yönetimi, benzeri mesleki beceriler ile sınıfı bir orkestra şefi gibi yönetebilir ve öğrencilerin bireysel farklılıklarını birer zenginliğe

dönüştürüp iyi bir eğitim ortamı sağlayabilir. Bunun yanında, hizmet içi eğitim programları, öğretmenleri eğitimdeki son gelişmelerle tanıştırır. Araştırma, geliştirme ve merak duygularını da canlı tutmalarına katkı sağlar. Öğretmenlerin hizmet içi eğitimi, saydığımız bu gereklilikler nedeniyle göz ardı edilemeyecek önemli bir konudur.

Eğitim kurumlarının uzak, genel ve özel hedeflerini gerçekleştirebilmek için öğretmenlerin, birtakım bilgi ve becerilere sahip olmak gerekmektedir. Öğretmenlik mesleğinin gerektirdiği bu bilgi ve becerilere sahip olunmaması durumunda öğretmenlerin arasında meydana gelen uyumsuzluklar, kurumların nihai amaçlarını gerçekleştirememesine neden olabilir. Hizmet içi eğitim bu sorunları ortadan kaldırmak için en önemli çalışmalardan biridir.

Günümüzde öğretmen eğitimi iki aşamadan oluşan bir süreçte sağlanmaktadır. Bunlardan ilki, lisans aşamasında edindikleri hizmet öncesieğitim, diğeri de istihdam edildikten sonra aldıkları hizmet içi eğitimidir. Öğretmenlerin, eğitim sistemindeki rol ve sorumluluklarını daha

iyi yerine getirmesi için hizmet öncesi eğitim gerekli ancak yeterli değildir. Kendi alanlarında daha gayretli ve güçlü, gelişme ve ilerleme sağlayan eğitimciler olarak görevini icra edebilmeleri için hizmet içi eğitimle desteklenmesi ve güçlendirilmesi önemli bir ihtiyaçtır. Öğretmenlerin, hayat boyu eğitime ihtiyacı olduğu ve bu ihtiyacın meslek hayatı boyunca sürüp gitmesi gerektiği düşüncesiyle yetiştirilmeleri gerekmektedir (Saban, 2020). Okulların fiziki ortam, ders araç- gereçleri, teknoloji bakımından donanımlı olması ancak bunları kullanabilecek ve öğrenciye rehberlik edecek niteliğe sahip öğretmenlerin bulunması ile anlam kazanır.

1739 sayılı Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 43. maddesine göre öğretmenlik özel bir ihtisas mesleğidir. Her öğretmen, bu maddeye göre kendi konu alanının uzmanı olarak tanımlanmış, görev almaya hazır duruma geldiği kabul edilmiştir. 1982 yılından itibaren öğretmen yetiştirme görevi üniversitelere bırakılmış, Millî Eğitim Bakanlığı ile üniversiteler arasında yaşanan koordinasyon

eksikliği özellikle sınıf öğretmenliği alanı aleyhine büyük bir uçurum oluşturmuştur (Bağcı ve Şimşek, 2000). Sınıf öğretmenliği için gerekli olan şartlar dikkate alınmadan farklı alanlardan hatta Ziraat Fakültesi, Veterinerlik Fakültesi, Su Ürünleri Fakültesi mezunu olup öğretmenliğe atanan büyük bir grubun hizmet içi eğitimden geçirilmesinin önemi ve zorunluluğu, altından kalkılması güç bir sorunu da ortaya çıkarmaktadır. Bu sorun, kısa zamanda telafi edilmesi mümkün olmayan ve ciddiyetle planlanması gereken bir hizmet içi eğitim sürecinin organize edilmesini gerektirmektedir. Çünkü öğrencilere verilen temel bilgi ve becerilerin öğretilmesi, bunların yeni nesile aktarılması toplumsal değerler kazandırılması öğretmenler tarafından gerçekleştirilmektedir. Bu nedenle öğretmenlik mesleğinin, daha fazla yeterlilik ve nitelik gerektirdiği ifade edilebilir.

MEB'in gerçekleştirdiği öğretmen yeterlikleri ile ilgili çalışmada, yeterlik kavramının kullanıldığı görülmekteyken, uluslararası alanda yapılan çalışmalara bakıldığında standartlar kavramının kullanıldığı görülmektedir. Bu durumun nedeni, yeterlik kavramı üzerine eleştiriler ve tartışmalar yapılmasıdır. Yeterlik kavramının, öğretmenlerin yaptıkları işleri teknik bir seviyeye indirdiği, kendilerini geliştirmekten çok, var olan olanakları yeniden kurgulamak zorunda kaldıkları, asıl bağlamdan uzaklaştırdığı vurgulanmış, bundan dolayı da yeterlik kavramı yerine standart kavramının kullanılması tercih edilmiştir. ABD, Avustralya ve İngiltere, bu tercihi yapan ülkelerdendir. Yeterlikler daha çok bilgi, beceri ve tutumların genel sınırlarını belirlemek için tercih edilen bir kavramdır. Öğretmenlerden beklenen bilgi, beceri ve tutumun birkaç standartla ifade edilir. Türkiye'de konuyla ilgili "YÖK tarafından Yükseköğretimde Yeterlikler Çerçevesi taslağı" belirlenmiştir ve bu taslak ilköğretimden yükseköğretime tüm alanları ilgilendirmektedir (TED, 2009). Bu durumdan hareketle 2012 yılından beri hizmet içi eğitim faaliyetlerini yürüten Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü (ÖYGM) tarafından günümüz öğretmenin taşıması gereken bazı nitelikler ve roller aşağıdaki tabloda belirtilmiştir.

Toplumların gelişmesinde okullar önemli bir yere sahiptir. Okulların verdiği eğitimin kalitesi ise öğretmenlerin niteliklerinin geliştirilmesi ile ilişkilidir. Öğretmenler daha nitelikli hale gelmeden öğrencilerin başarısının artması mümkün görünmemektedir. Bunun yanında, dünyada hızlı değişimler yaşanmaktadır. Bu değişimlerle birlikte öğrencilerin ilgi ve ihtiyaçları da eğitimden beklentilerini etkilemekte ve değiştirmektedir. Öğretmenlerin bu değişime ayak uydurmaları, ortaya çıkan yeni ihtiyaçlara uyum sağlamaları ve çözüm üretebilmeleri adına farklı alanlarda Bakanlık tarafından hizmet içi eğitimler düzenlenmektedir. Bu bağlamda, Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri, eğitimlerin planlama, programlama ve yürütülmesi aşamalarında rehber niteliği taşımaktadır (ÖYGM, 2022). Öğretmenlerden beklenen bu roller dikkate alındığında öğretmenler, bilimsel, düşünsel ve sanatsal alanların odak noktasında yer almaktadır. Görüldüğü gibi, hemen hemen her alanda ilerleme ve gelişmenin itici gücü olan ve mesleğinin gerektirdiği niteliklerle beraber bu gelişimi sağlayabilecek olan tek faktör öğretmendir. Hizmet içi eğitim, öğretmenlerin sahip olduğu mesleki ve kişisel niteliklerin olumlu anlamda değişmesinden doğmuştur. Hayatımızın her alanında değişim sürekli, öyleyse öğretmenlerin eğitimi de değişime uyum sağlayacak ve sürdürülebilecek şekilde olmalıdır.

1.3. Uzaktan Hizmet İçi Eğitim

İş yaşamında bireylerin ihtiyaç duyduğu bilgi, beceri ve tutumları kazandırmak için verilen eğitimlere hizmet içi eğitim denir. Hizmet

İçi eğitim etkinliklerinin uzaktan eğitim yöntemleriyle sunulması da uzaktan hizmet içi eğitim olarak tanımlanır. Günümüzde gelişen teknolojiler, hizmet içi eğitim uygulamalarına da yansımaktadır. Teknolojiye dayalı görsel ve işitsel materyaller kullanılarak eğitim sürecine dâhil edilen personelin, eğitim etkinliğinin artacağı düşünülmekte ve genel olarak kabul görmektedir (Şahin ve Güçlü,2011).

Yaşadığımız yüzyılda bilgi teknolojisinde yaşanan gelişmeler, öğretmenlerin belirli aralıklarla eğitim almasını zorunlu hale getirmiştir. Ancak, ülkemizde bir milyon üzerinde öğretmen bulunması, öğretmenlerin ailevi ve benzeri sorumluluklarının bulunması, farklı şehirlere gidip eğitim almanın yarattığı maliyet ve zaman sınırı gibi etmenler, hizmet içi eğitim konusunda farklı yaklaşımlar ortaya koymayı gerektirmiştir. Bu noktada uzaktan hizmet içi eğitim konusu gündeme gelmektedir. Uzaktan eğitim yöntemi ile öğretmenlerin hizmet içi eğitimleri, meslek hayatı boyunca devam ettirilebilir (Orhan ve Akkoyunlu,1999).

Uzaktan Hizmet İçi Eğitim Alan Öğretmenlerin Deneyimlerinin İncelenmesi konusunda Taşlıbeyaz ve Karaman (2013)'ın yaptığı çalışmanın sonucunda, uzaktan hizmet içi eğitim uygulamalarının öğretmenler tarafından tercih edilebilir bulunduğu ortaya çıkmıştır. Zamandan ve mekândan bağımsız olması ve daha ulaşılabilir olması, uzaktan hizmet içi eğitimlerin tercih edilme sebepleri olarak belirtilmiştir. Pandemi dönemiyle birlikte yüz yüze eğitim yapılamadığı için uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetleri daha da önem kazanmış ve gerekli hale gelmiştir.

Şekil 1. Öğretmenlik Mesleği Genel Yeterlikleri (ÖYGM, 2022)

1. Mesleki Bilgi	2. Mesleki Beceri	3. Tutumlar ve Değerler
<ul style="list-style-type: none"> 1.a. Alan Bilgisi 1.b. Alan Eğitimi Bilgisi 1.c. Mevzuat Bilgisi 	<ul style="list-style-type: none"> 2.a. Eğitim Öğretimi Planlama Becerisi 2.b. Öğrenme Ortamı Oluşturma Becerisi 2.c. Öğrenme ve Öğretme Sürecini Yönetme Becerisi 2.d. Ölçme ve Değerlendirme 	<ul style="list-style-type: none"> 3.a. Milli, Manevi ve Evrensel Değerler 3.b. Öğrenciye Yaklaşım 3.c. İletişim ve İşbirliği 3.d. Kişisel ve Mesleki Gelişim

Uzaktan hizmet içi eğitim genellikle büyük ölçekli kurum ve kuruluşlar için daha çok avantaj sağlamaktadır. Ülkemizde MEB bünyesindeki okullarda Ülke genelinde veya dünya çapında faaliyet gösteren ve çalışan sayısı fazla olan tüm kurumların vazgeçilmez tercihi uzaktan hizmet içi eğitim olmalıdır.

Eğitim içerikleri uzaktan eğitimde rahatlıkla güncellenebildiği için kullanılabilir bir yöntemdir. Uzaktan hizmet içi eğitimi içerikleri çok kolay güncellenebildiği için içeriği sık sık değişen kurumlar rahatlıkla bu yöntemi tercih edebilir. Kamu kurum ve kuruluşları ve özel kurumlar uzaktan hizmet içi eğitimlerden kolaylıkla yararlanabilirler (Yılmaz ve Düğenci, 2010).

1.4. Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA)

Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA), Millî Eğitim Bakanlığı tarafından yönetilen bir e-öğrenme platformudur. ÖBA, öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik eğitimler sunmakta ve öğretmenlerin eğitim içeriğine erişimini sağlamaktadır. "Öğretmen ve okul yöneticilerinin mesleki gelişimlerini uzaktan eğitim yoluyla desteklemeye yönelik oluşturulan" bu elektronik eğitim platformunun (HİE Kılavuzu, 2022) hazırlık çalışmaları 2021 yılının Aralık ayında başlatılmış ve 24 Ocak 2022 tarihinde ilk defa faaliyete geçirilmiştir. Bu tarihten itibaren ara tatiller ile sene başı ve sene sonu mesleki çalışma döneminde verilen eğitimleri tamamlamak üzere zorunlu olarak kullanılmaktadır.

Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü (YEĞİTEK) tarafından tasarlanan ÖBA, MEB tarafından hizmete sunulmuştur. <https://www.oba.gov.tr> adresinden erişim sağlanabilen ÖBA'ya e-Devlet veya MEBBİS şifresi ile giriş yapılabilmektedir (MEB, 2022). MEB'e bağlı her derece/türdeki okuldaki görev yapan öğretmenler için ilk defa 24 Ocak- 04 Şubat 2022 tarihleri arasındaki mesleki çalışma döneminde uzaktan hizmet içi eğitim etkinlikleri düzenlenmiştir. Şifreleriyle giriş yapan öğretmenler istedikleri hizmet içi eğitim faaliyetine katılabilmektedir (MEB, 2023).

ÖBA, öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirmeyi amaçlar ve bu amaçla, öğretmenlerin

kullanımına çeşitli eğitim modülleri, sınavlar ve öğretim materyalleri sunmaktadır. ÖBA aynı zamanda, öğretmenler arasında bilgi paylaşımını ve işbirliğini de amaçlamaktadır. ÖBA platformu, öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik birçok hizmeti bir arada sunmakta ve öğretmenlerin eğitimlerine katılımını kolaylaştırmaktadır.

1.5. Eğitim Bilişim Ağı (EBA)

MEB Yenilik ve Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğü tarafından FATİH Projesi kapsamında 2012 yılında yayına başlayan EBA, okul öncesi, ilköğretim ve ortaöğretim kademelerindeki tüm öğretmen ve öğrencilerin kullanabileceği, eğitim içeriklerini tek bir çatı altında toplayan ve ücretsiz bir şekilde hizmete sunan dijital sosyal eğitim platformudur. Bu platforma <https://www.eba.gov.tr> adresinde ulaşılmaktadır. Öğretmen ve öğrencilerin yanında veliler de sisteme giriş yapabilmektedir. "Bütün sınıf seviyeleri için güvenli ve kişiselleştirilebilen bir öğrenme ortamı sağlayan sosyal bir eğitim platformu olmakla beraber, müfredatla uyumlu ders içerikleri" yanında, mesleki gelişim ile ilgili içerikleri de sunan EBA'ya MEBBİS ve e-Devlet üzerinden ulaşılmaktadır.

Eğitimde fırsat eşitliğini sağlamak, okullarda teknolojiyi iyileştirerek bilişim teknolojilerinin (BT) daha etkin kullanımını sağlamak amacıyla hayata geçirilen FATİH projesi ile fırsat eşitliğinin sağlanması ve eğitimde kalitenin artırılması, öğrenciyle ilgili "her türlü bilginin tek bir kimlik yönetim sisteminde tutulması ve bir veri havuzu ile analizlerin anında yapılabileceği bir altyapı" (fatihprojesi.meb.gov.tr, 2022) meydana getirilmesi hedeflenmektedir.

Çok boyutlu bir proje olan FATİH Projesinin ana bileşenlerinden biri de öğretmen hizmet içi eğitimleridir. Bununla ilgili olarak EBA sisteminde öğretmenler için "EBA Mesleki Gelişim" (fatihprojesi.meb.gov.tr, 2022) adında yeni bir modül oluşturulmuştur. Bu modül ile öğretmenlerin mesleki gelişiminin sürdürülebilir ve sürekli olması hedeflenmektedir.

1.6. Araştırmanın Önemi

2021-2022 istatistiklerine göre MEB bünyesinde görev yapan öğretmenlerin sayısının

975.698'dir (MEB, 2021) ve bu öğretmenler her mesleki çalışma döneminde ÖBA'daki eğitim seminerlerini izlemektedir. Bununla beraber, Öğretmenlik Kariyer Basamakları Sınavı'na katılmak için 180 saatlik eğitim videolarını izleyen öğretmen sayısı 614.445'tir (MEB, 2022). Rakamlara bakıldığında büyük bir kitlenin uzaktan hizmet içi eğitim aldıkları ve bu kitlenin de toplumlara yön veren öğretmenler olduğu düşünüldüğünde, yapılan çalışmanın, içinde olduğumuz süreçte hâlihazırdaki durumunu değerlendirmek için iyi bir fırsat oluşturacağı ve geleceği şekillendirme anlamında fikir vereceği, bu bağlamda değerlendirilen çalışmanın alanyazına katkı sağlayacağı düşünülmektedir.

2. YÖNTEM

Bu çalışma, EBA ve ÖBA platformlarında

sunulan hizmet içi eğitim içerikleri hakkında MEB'e bağlı devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin görüşlerini incelemek ve mevcut durumu olduğu haliyle ortaya koymak amacıyla nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli ile desenlenmiştir.

2.1. Katılımcı Bilgisi

Bu çalışmanın katılımcıları, 2022-2023 Eğitim ve Öğretim yılı Güz döneminde MEB'e bağlı devlet okullarında görev yapan ve araştırmacı tarafından hazırlanan anketi yanıtlayan 228 öğretmendir. Araştırmaya katılan öğretmenler amaçlı örnekleme yöntemlerinden olan ölçüt örnekleme ile belirlenmiştir. Bu kapsamda "öğretmenlik mesleğinde 10 yılını tamamlamış olmak" ölçüt olarak belirlenmiştir.

Tablo 1. Öğretmenlerin Demografik Özellikleri

	Kategori	N	%
Yaş	29-40	70	30.7
	41-50	126	55.3
	51 ve üzeri	32	14.0
Cinsiyet	Erkek	89	39.0
	Kadın	139	61.0
Yerleşim Yeri	Büyükşehir	129	56.6
	İl/Şehir	42	18.4
	İlçe	46	20.2
	Belde/Kasaba	2	0.9
	Köy	9	3.9
Hizmet Süresi	10-15 yıl	57	25.0
	16-20 yıl	62	27.2
	21-25 yıl	58	25.4
	26 yıl ve üzeri	51	22.4
Görev Yeri	Okulöncesi	8	3.5
	İlkokul	26	11.4
	Ortaokul	120	52.6
	Lise	71	31.1
	Diğer	3	1.3
Öğretmenlik Alanı	Sosyal Bilgiler	29	12.7
	Matematik	24	10.5
	Yabancı Dil	23	10.1
	Sınıf	22	9.6
	Fen Bilimleri	20	8.8
	Beden Eğitimi	16	7.0
	Müzik	14	6.1
	Türkçe	13	5.7
	Okulöncesi	10	4.4
	Tarih	10	4.4
Diğer Alanlar*	47	20.7	

*13 farklı alandan öğretmen yer almaktadır. (23 farklı öğretmenlik alanı vardır.)

Tablo1'deki katılımcı grubun demografik özellikleri incelendiğinde; öğretmenlerin yaş değişkeni bağlamında ilgili araştırmaya en çok katılım gösteren grubun %55.3 ile 41-50 yaş aralığında olduğu, en az katılım gösteren grubun ise %14 ile 51 ve üzeri yaş grubunda olduğu görülmektedir. Katılımcıların %39'unun erkek %61'inin kadın olduğu görülmektedir. Katılımcıların yerleşim yeri incelendiğinde %56.6'sının büyük şehirlerde ikamet ettiği %43.4ünün il/şehir, ilçe, belde/kasaba ve köylerde yaşadığı görülmektedir. Katılımcıların hizmet süresine bakıldığında ise tüm gruplar arasında dengeli bir dağılım olduğu ve araştırmaya en çok katılım gösteren grubun 16-20 yıl hizmet süresine sahip öğretmenlerden oluştuğu görülmektedir. Katılımcıların görev yaptıkları okul kademeleri incelendiğinde en çok katılım gösteren grubun %52.6 ile ortaokul öğretmenlerinden oluştuğu ve alan olarak farklı branşlar incelendiğinde sosyal bilgiler alanının ön plana çıktığı görülmektedir.

2.2. Veri Toplama Aracı

EBA ve ÖBA platformlarında sunulan hizmet içi eğitim içerikleri hakkında öğretmen görüşlerini belirlemek amacıyla araştırmacı tarafından MEB Uzaktan Eğitim Platformlarında Sunulan Hizmet İçi Eğitim Videolarına İlişkin Öğretmen Görüşleri Anketi geliştirilmiştir. Ankette, katılımcıların demografik bilgilerine ilişkin 6 soru ve hizmet içi videolara ilişkin sayı, sıklık, amaç, alan, içerik, katkı bakımından öğretmen görüşlerini içeren 27 soru olmak üzere toplam 33 soru yer almıştır. 7 uzmanın görüşünün alınarak son hali verilen anket formu, Etik Kurul izni alındıktan sonra çalışmanın amacını ve önemini belirten kısa bir açıklama metniyle birlikte öğretmenlere Google Formlar aracılığı ile çevrimiçi olarak sunulmuştur.

2.3. Veri Analizi

MEB'e bağlı devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin EBA ve ÖBA platformlarında sunulan hizmet içi eğitim videolarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla toplanan veriler betimsel olarak analiz edilmiştir. Çevrimiçi toplanan anket verileri IBM SPSS Statistics 24 adlı veri analiz programına girilerek analize uygun hale getirilmiştir. Birden fazla seçeneğin

işaretlendiği 2 maddeye ilişkin yanıt alınan her seçeneğe ilişkin frekans ve yüzde hesaplamaları verilirken derecelendirme türü ile hazırlanan diğer maddelerin tüm dereceleri için frekans ve yüzde hesaplamaları sunulmuştur.

2.4. Araştırma Etiği

Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analize kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbirisi gerçekleştirilmemiştir.

Bu çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Etik kurul izin bilgileri

Etik değerlendirmeyi yapan kurul adı: XXX Üniversitesi

Etik değerlendirme kararının tarihi: XXXX

Etik değerlendirme belgesi sayı numarası: XXX

3. BULGULAR

MEB'e bağlı devlet okullarında görev yapan öğretmenlerin EBA ve ÖBA platformlarında sunulan hizmet içi eğitim videolarına ilişkin görüşlerini belirlemek amacıyla gerçekleştirilen bu betimsel araştırma sonucunda öğretmenlerin zorunlu eğitim dışında izledikleri EBA ve ÖBA'da sunulan hizmet içi eğitim videolarının sayısı, bu videoları izleme sıklıkları, videoları hangi amaçla izledikleri, hangi alandan videoları izlemeyi tercih ettikleri, hizmet içi eğitim videolarının yapı ve özelliklerine ilişkin görüşleri ve bu videoların kendilerine katkılarına ilişkin bulgular elde edilmiştir.

Tablo 2 incelendiğinde zorunlu eğitimler dışında EBA ve ÖBA'da öğretmenlerin %43'ünün 10'dan fazla hizmet içi videosu izlediğı, %18'inin 6-10 hizmet içi eğitim videosu izlediğı, %28.5'inin 1-5 hizmet içi eğitim videosu izlediğı ve %10.5'inin de hiçbir hizmet içi eğitim videosunu izlemediğı görülmektedir. Ayrıca tabloda verilen zorunlu eğitimler dışında hizmet içi eğitim videosu

izlenme sıklıklarına bakıldığında öğretmenlerin %14.5'inin hiçbir hizmet içi videosunu izlemediğı. %3.5'inin haftada en az 1 defa hizmet içi eğitim videosu izlediğı. %18.4'ünün ayda en az 1 defa hizmet içi eğitim videosu izlediğı, %53.9'unun her eğitim döneminde en az 1 defa hizmet içi eğitim videosu izlediğı ve %9.6'sının da yılda en az 1 defa hizmet içi eğitim videosu izlediğı göze çarpmaktadır.

Tablo 3'te öğretmenlerin EBA ve ÖBA'da sunulan hizmet içi eğitim videolarını hangi amaçlarla izlediğı incelendiğinde %30.7 oranında "kariyerimde ilerleme sağlamak", %69.7 oranında "kişisel gelişim sağlamak", %1.3 oranında "diğer meslektaşlarımla rekabet etmek", %7.9 oranında "boş vakitlerimi değerlendirmek", %36.8 oranında "yeni gelişen teknolojileri eğitim ortamına aktarmak" ve %0,4 oranında ise "merak duyduğum için" ifadelerinin belirtildiğı görülmektedir. Ayrıca gelen yanıtların %31.6'sı da hizmet içi eğitim videolarının zorunlu olduğı için izlendiğini göstermektedir.

Tablo 2. Öğretmenlerin Zorunlu Eğitimler Dışında İzledikleri EBA ve ÖBA'da Sunulan Hizmetiçi Eğitim Videosu Sayısı ve İzleme Sıklığı

İzlenen Hizmet içi Eğitim Videosu Sayısı	Hizmet içi Eğitim Videolarının İzlenme Sıklığı				
	f	%			
Hiç izlemedim.	24	10.5	Hiç izlemiyorum.	33	14.5
1-5 hizmet içi eğitim videosu izledim.	65	28.5	Haftada en az 1 defa izliyorum.	8	3.5
6-10 hizmet içi eğitim videosu izledim.	41	18.0	Ayda en az 1 defa izliyorum.	42	18.4
10'dan fazla hizmet içi eğitim videosu izledim.	98	43.0	Her eğitim döneminde en az 1 defa izliyorum.	123	53.9
	228	100	Yılda en az 1 defa izliyorum.	22	9.6
			Total	228	100

Tablo 3. Öğretmenlerin EBA ve ÖBA'da Sunulan Hizmetiçi Eğitim Videolarını İzlemedeki Amaçları

Belirtilen Amaçlar	f	%
Kariyerimde ilerleme sağlamak.	70	30.7
Kişisel gelişim sağlamak.	159	69.7
Diğer meslektaşlarımla rekabet etmek.	3	1.3
Boş vakitlerimi değerlendirmek.	18	7.9
Yeni gelişen teknolojileri eğitim ortamına aktarmak.	84	36.8
Zorunlu olduğum için katılıyorum.	72	31.6
Merak ettiğim için katılıyorum. (Diğer)	1	0.4

Tablo 4'e göre EBA ve ÖBA'da öğretmenlerin en çok Eğitim Bilimleri (%42.1), Psikoloji (%27.6), Rehberlik (%27.6), Bilişim Teknolojileri (%25.9) ve Bilim-Fen-Teknoloji (%20.6) alanlarında hizmet içi eğitim videolarını tercih ettikleri görülürken en az Din (%1.8), Felsefe (%6.1), Coğrafya (%7.5) ve Matematik (%9.6) alanlarında hizmet içi eğitim videolarını tercih ettikleri göze çarpmaktadır.

Tablo 5'te öğretmenlerin zorunlu eğitimler dışında izledikleri EBA ve ÖBA'da sunulan hizmet içi eğitim videolarının yapısı ve özelliklerine ilişkin görüşleri detaylı bir biçimde verilmiştir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu hizmet içi eğitim videolarının ele alınan içerikler bakımından yeterli olduğunu (%9.6 kesinlikle katılıyorum - %50.9 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarının içeriklerinin güncel olduğunu (%15.4 kesinlikle katılıyorum - %59.6 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarının görüntü çözünürlüğü (%21.9 kesinlikle katılıyorum - %61 katılıyorum) ve ses kalitesi (%18.9 kesinlikle katılıyorum - %61 katılıyorum) bakımından yeterli olduğunu, hizmet içi eğitim videolarının kesintisiz bir şekilde izlenebildiğini (%14.5 kesinlikle katılıyorum - %50.4 katılıyorum), ele alınan konuları izleyenlere yeterli sürede aktardığını (%9.6 kesinlikle katılıyorum - %58.8 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarını tamamlamak için verilen sürenin, içerikleri tamamlamak için yeterli olduğunu (%12.3 kesinlikle katılıyorum - %57.9 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarında görev alan eğitimcilerin kullandıkları dilin açık ve anlaşılır düzeyde olduğunu (%13.2

kesinlikle katılıyorum - %64.5 katılıyorum) ve eğitim sonlarında başarıyı ölçmek için yapılan sınavların eğitim içeriklerini kapsayacak biçimde yapıldığını (%10.1 kesinlikle katılıyorum - %53.9 katılıyorum) ifade etmiştir. Ayrıca öğretmenlerin yarıya yakını ele alınan konu ile ilgili yeterli derecede ve türde eğitsel araç-gereç ve materyal kullandığını (%6.1 kesinlikle katılıyorum- %43 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarının sınıfta uygulayabilecekleri biçimde sunulduğunu (%4.8 kesinlikle katılıyorum - %36.8 katılıyorum) ve görev alan eğitimcilerin eğitimi verirken kullandıkları yöntem ve tekniklerin yeterli olduğunu (%7 kesinlikle katılıyorum - %39.9 katılıyorum) belirtmiştir. Tabloda da görüldüğü gibi ifadelere verilen yanıtların büyük oranda olumlu olduğu, en yüksek oranda katılıyorum seçeneğinin ifade edilmesinin hizmet içi eğitim videolarının yeterli olduğu ancak bu videoların daha da geliştirilebileceği konusunda fikir verdiği söylenebilir.

Tablo 6'da öğretmenlerin zorunlu eğitimler dışında izledikleri EBA ve ÖBA'da sunulan hizmet içi eğitim videolarının kendilerine katkılarına ilişkin görüşleri detaylı bir biçimde verilmiştir. Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu hizmet içi eğitim videolarının kişisel gelişimlerine (%11.4 kesinlikle katılıyorum - %65.8 katılıyorum) ve mesleki gelişimlerine (%13.6 kesinlikle katılıyorum - %58.3 katılıyorum) katkı sağladığını, hizmet içi eğitim videolarının öğrencilerine öğretme motivasyonunu arttırdığını (%8.8 kesinlikle katılıyorum - %53.1 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarının öğretmenlerin bilgi ve becerilerini geliştirdiği için

Tablo 4. Öğretmenlerin İzlemeyi Tercih Ettikleri EBA ve ÖBA'da Sunulan Hizmetiçi Eğitim Videolarına İlişkin Alanlar

Alan	f	%	Alan	f	%
Bilim- Fen-Teknoloji	47	20.6	Psikoloji	63	27.6
Bilişim Teknolojileri	59	25.9	Rehberlik	63	27.6
Coğrafya	17	7.5	Sanat	37	16.2
Din	4	1.8	Sosyal Sorumluluk	44	19.3
Eğitim Bilimleri	96	42.1	Spor-Oyun	43	18.9
Felsefe	14	6.1	Tarih	26	11.4
Kültür-Edebiyat	41	18.0	Yabancı Dil	26	11.4
Matematik	22	9.6			

mesleki anlamda kendilerine olan güvenlerinin arttırdığını (%11 kesinlikle katılıyorum - %54.4 katılıyorum) ve hizmet içi eğitim videolarının

meslektaşlarıyla paylaşabilecekleri yeni bilgiler kazandırdığını (%10.5 kesinlikle katılıyorum - %57 katılıyorum) belirtmiştir. Öğretmenlerin

Tablo 5. Öğretmenlerin Zorunlu Eğitimler Dışında İzledikleri EBA ve ÖBA'da Sunulan Hizmet İçi Eğitim Videolarına İlişkin Görüşleri

Anket Maddeleri	Kesinlikle Katılıyorum		Katılıyorum		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları ele alınan içerikler bakımından yeterlidir.	22	9.6	116	50.9	47	20.6	35	15.4	8	3.5
2. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videolarının içerikleri günceldir.	35	15.4	136	59.6	43	18.9	12	5.3	2	0.9
3. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, görüntü (video) çözünürlüğü bakımından yeterlidir.	50	21.9	139	61.0	22	9.6	16	7.0	1	0.4
4. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, ses kalitesi bakımından yeterlidir.	43	18.9	139	61.0	28	12.3	16	7.0	2	0.9
5. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları kesintisiz bir şekilde izlenebilmektedir.	33	14.5	115	50.4	38	16.7	33	14.5	9	3.9
6. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, ele alınan konuları izleyenlere yeterli sürede (video uzunluğu açısından) aktarmaktadır.	22	9.6	134	58.8	41	18.0	26	11.4	5	2.2
7. Hizmet içi eğitim videoları sunulurken, ele alınan konu ile ilgili yeterli derecede ve türde eğitsel araç-gereç ve materyal kullanılmaktadır.	14	6.1	98	43.0	55	24.1	48	21.1	13	5.7
8. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, sınıfta uygulayabileceğim biçimde sunulmaktadır.	11	4.8	84	36.8	64	28.1	56	24.6	13	5.7
9. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videolarını tamamlamak için verilen süre, içerikleri tamamlamak için yeterlidir.	28	12.3	132	57.9	37	16.2	26	11.4	5	2.2
10. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videolarında görev alan eğitimcilerin kullandıkları dil açık ve anlaşılır düzeydedir.	30	13.2	147	64.5	30	13.2	15	6.6	6	2.6
11. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videolarında görev alan eğitimcilerin eğitimi verirken kullandıkları yöntem ve teknikler yeterlidir.	16	7.0	91	39.9	54	23.7	55	24.1	12	5.3
12. EBA ve ÖBA' da eğitim sonlarında başarıyı ölçmek için yapılan sınavlar, eğitim içeriklerini kapsayacak biçimde yapılmaktadır.	23	10,1	123	53.9	47	20.6	23	10.1	12	5.3

Tablo 6. Öğretmenlerin Zorunlu Eğitimler Dışında İzledikleri EBA ve ÖBA'da Sunulan Hizmetiçi Eğitim Videolarının Kendilerine Katkılarına İlişkin Görüşleri

Anket Maddeleri	Kesinlikle Katılıyor		Katılıyor		Kararsızım		Katılmıyorum		Hiç Katılmıyorum	
	f	%	f	%	f	%	f	%	f	%
1. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, kişisel gelişimime katkı sağlamaktadır.	26	11.4	150	65.8	27	1.8	18	7.9	7	3.1
2. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları mesleki gelişimime katkı sağlamaktadır.	31	13.6	133	58.3	35	15.4	22	9.6	7	3.1
3. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, öğrencilerime öğretme motivasyonumu arttırmaktadır.	20	8.8	121	53.1	43	18.9	35	15.4	9	3.9
4. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, konuları farklı şekillerde sınıf ortamına uyarlama konusunda bana yardımcı olmaktadır.	18	7.9	114	50.0	45	19.7	44	19.3	7	3.1
5. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videolarında kullanılan materyaller, bu materyalleri daha sonra eğitim ortamında kullanmam konusunda beni teşvik etmektedir.	20	8.8	110	48.2	51	22.4	38	16.7	9	3.9
6. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, bilgi ve becerilerimi geliştirdiği için mesleki anlamda kendime olan güvenimin artmasını sağlamaktadır.	25	11.0	124	54.4	32	14.0	35	15.4	12	5.3
7. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videolarında görev alan eğitimcilerin kullandıkları yöntem ve teknikler, bu teknikleri sınıf ortamında kullanma konusunda bana katkı sağlamaktadır.	22	9.6	108	47.4	43	18.9	42	18.4	13	5.7
8. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, meslektaşlarımla paylaşabileceğim yeni bilgiler kazandırmaktadır.	24	10.5	130	57.0	34	14.9	29	12.7	11	4.8
9. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, mesleki sorunlarımı çözme konusunda yarar sağlamaktadır.	22	9.6	110	48.2	37	16.2	49	21.5	10	4.4
10. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, mesleki kararlar verirken yardımcı olmaktadır.	20	8.8	108	47.4	44	19.3	44	19.3	12	5.3
11. EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videoları, yeni eğitimler alma konusunda motivasyonumu arttırmaktadır.	27	11.8	107	46.9	50	21.9	33	14.5	11	4.8

yarısından fazlası hizmet içi eğitim videolarının konuları farklı şekillerde sınıf ortamına uyarlama konusunda kendilerine yardımcı olduğunu (%7.9 kesinlikle katılıyorum - %50 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarında kullanılan materyallerin daha sonra eğitim ortamında kullanmaları konusunda kendilerini teşvik ettiğini (%8.8 kesinlikle katılıyorum - %48.2 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarında görev alan eğitimcilerin kullandıkları yöntem ve teknikleri sınıf ortamında kullanma konusunda kendilerine katkı sağladığını (%9.6 kesinlikle katılıyorum - %47.4 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarının mesleki sorunlarını çözme konusunda yarar sağladığını (%9.6 kesinlikle katılıyorum - %48.2 katılıyorum), hizmet içi eğitim videolarının mesleki kararlar verirken yardımcı olduğunu (%8.8 kesinlikle katılıyorum - %47.4 katılıyorum) ve yeni eğitimler alma konusunda motivasyonlarını arttırdığını (%11.8 kesinlikle katılıyorum - %46.9 katılıyorum) ifade etmiştir. Son olarak tabloda görüldüğü gibi hizmet içi eğitim videolarının öğretmenlere katkısı konusunda olumlu görüşlerin olumsuz görüşlerden fazla olduğu ancak bu konuda görüş belirtmek için kararsız olanların sayısının da olumsuz görüş bildirenlerin sayısına yakın olduğu söylenebilir.

4. TARTIŞMA

Bu araştırmanın amacı Millî Eğitim Bakanlığı tarafından en son oluşturulan platformlardan biri olan Öğretmen Bilişim Ağı ve öncesinde uygulamaya konulan Eğitim Bilişim Ağı'nda yer alan mesleki eğitimler hakkında öğretmen görüşlerini belirlemektir. Bu doğrultuda MEB'de çeşitli eğitim kademelerindeki okullarda görev yapan 10 yıl ve üzerinde görev yapmış olan öğretmenlere anket uygulanmıştır.

MEB'in son dönemlerde sıklıkla uyguladığı uzaktan hizmet içi eğitim platformlarına ilişkin öğretmen görüşlerinin belirlenmesinin amaçlandığı bu çalışmada öncelikle öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere hangi sıklıkla katıldığı incelenmiştir. Buna göre her eğitim döneminde bir ve yılda bir defa izleyen öğretmen oranının katılımcıların yarısından fazla olduğu görülmektedir. Hiç izlemeyenlerle birlikte bu oran büyük bir çoğunluğa ulaşmaktadır.

Buradan da öğretmenlerin zorunlu eğitimler dışında hizmet içi eğitime ilgi duymadığı anlaşılmaktadır. Tekin (2020) tarafından yapılan araştırmanın sonucunda öğretmenler uzaktan hizmet içi eğitimlere katılmanın verimli, eğlenceli ve ilgi çekici olduğunu belirtmenin yanında etkileşimin sınırlı olması, eş zamanlı eğitim verilmemesi nedeniyle eğitime katılanların pasif durumda olması, eğitimlerin monoton bir şekilde verilmesi, eğitimi verilen konuların akılda kalıcı olmaması gibi sebepler nedeniyle uzaktan hizmet içi eğitimlerinin zaman kaybı ve gereksiz olduğu yönünde görüş belirtmiştir. Öğretmenlerin büyük çoğunluğunun hizmet içi eğitimlere katılmayı tercih etmemesinin sebebi olarak eğitim videolarının eş zamanlı olmaması düşünülebilir. Senkronize olmayan eğitimlere katılan öğretmenlerin herhangi bir etkileşim içinde bulunamaması eğitimlerden koptuğunu ve bu eğitimleri bir zorunluluk halinde izlediğini göstermektedir. Sadece mesleki çalışma dönemlerinde yani her eğitim döneminde bir defa izlenmesinin sebebi bu çalışma dönemlerinde eğitimlere katılmanın zorunlu olması olarak düşünülebilir. "MEB Yönetici ve Öğretmenlerin Ek Ders Saatlerine İlişkin Kararın 6. ve 25." maddelerinde öğretmenlerin mesleki çalışma dönemlerinde görevlerini fiilen yerine getirmeleri şartıyla ek ücret ödeneceği, görevin fiilen yerine getirilmeden ve gereken şartlar meydana gelmeden yapılan ödemelerin yasal faizi ile birlikte geri alınacağı açıkça ifade edilmektedir (mevzuat.meb.gov.tr, 2022). Bu doğrultuda mesleki çalışmalarını tamamlayan öğretmenlere 15 saat ek ücret ödenmektedir. Söz konusu hizmet içi eğitim videolarından en az bir tanesini tamamlamamış olan öğretmenlere bu ücret ödenmemektedir, ödenmiş olsa bile geri alınmaktadır. Bundan dolayı öğretmenlerin her dönemde bir defa eğitime katılmasının ekonomik sebeplere dayandığı ifade edilebilir.

Herhangi bir zorunluluk olmadan eğitimlere katılan öğretmenlerin oranı daha azdır. Buradan yola çıkarak öğretmenlerin hizmet içi eğitimi bir ihtiyaç olarak görmediği sonucu ortaya çıkmaktadır. Bu konuda bazı öğretmenlerin olumsuz görüşler bildirmesinin uzaktan eğitimin dezavantajlarından, öğretmenlerin mesleki iş yükünden kaynaklandığı da düşünülmektedir.

Bunun yanında eğitime katılmanın zorunlu olduğu durumlarda bile hiç video izlemeyen öğretmenlerin bulunması da dikkat çekicidir. Bu durum, zorunlu eğitimler dışında farklı bir eğitim videosunun izlenmediği ya da zorunlu olduğu halde izlenmediği şeklinde de yorumlanabilir. Her durumda öğretmenlerin bir kısmının konuya hiç ilgi göstermedikleri, eğitime katılmayı gerekli bulmadıkları anlaşılmaktadır. Ülker (2009) tarafından yapılan araştırmada öğretmenler hizmet içi eğitim videolarını izlemenin puan kazandırdığını, bunun yanında uzman öğretmenlik sınavına başvurabilmek için belirli sayıda eğitime katılmak gerektiği için bu durumun da öğretmenleri hizmet içi eğitim videosu izlemeye teşvik ettiğini ifade etmiştir. Bazı eğitimlere zorunlu olarak katılma gerekliliğinin bulunması da gönülsüz olduğunu belirten katılımcıların belirttiği bir başka düşüncedir. Öğretmenler, zorunlu olarak katılım gösterilmesi gereken faaliyetlere gönüllü olarak katılmak istemediklerini, tercihin kişiye bırakıldığı durumlarda gönüllü olarak katılımın sağlanabileceğini, ailesine zaman ayırmak zorunda olmanın eğitime katılma konusunda problem oluşturabileceğini ifade etmişlerdir. Bu örneklerden hareketle araştırmamızda öğretmenlerin hizmet içi eğitime zorunlu olduğu için katıldığını belirtmesi, saydığımız sebeplerle ilişkilendirilebilir.

Küçüktepe (2013) tarafından yapılan çalışmada öğretmenlerin büyük çoğunluğunun sınıf yönetimi, program geliştirme, öğretim teknolojileri ve materyal geliştirme, gelişim ve öğrenme psikolojisi, öğretim yöntem ve teknikleri ve rehberlik alanlarında hizmet içi eğitime ihtiyaç duydukları belirlenmiştir. Çalışmamıza baktığımızda öğretmenlerin en çok tercih ettikleri alanın %42.1'lik oranla eğitim bilimleri olduğu görülmektedir. Eğitim bilimlerini rehberlik alanı takip etmektedir. Öğretmenlerin en çok ihtiyaç duyduğu hizmet içi eğitim konusu her iki araştırmada da benzer şekilde ortaya çıkmaktadır. Gökyer (2012) tarafından yapılan çalışmada, öğretmenlerin en çok rehberlik ve psikolojik danışmanlık, özel eğitim, sınıf yönetimi gibi konularda hizmet içi eğitime ihtiyaç duyduğu belirtilmektedir. Hizmet içi eğitimlerle ilgili öğretmenlerin

görüşlerinin alınması amacıyla yapılan çalışmada kendilerini hangi konularda geliştirmeleri gerektiğini düşündükleri sorulmuş, sınıf yönetimi, istenmeyen öğrenci davranışlarıyla baş edebilmelerini sağlayacak eğitimler, öğretim yöntem ve teknikleri, öğrencilerle daha iyi iletişim kurma, eğitimde yeni teknolojilerin kullanılması konuları ön plana çıkmıştır. Bu durum araştırmamızın bulgularıyla benzerdir. Araştırmaya katılan öğretmenler verilen eğitimlerin daha çok uygulamaya dayalı olması gerektiğini, meslekte karşılaştıkları güçlüklerle ilişkin olması gerektiğini, örnek çalışmaların ve mesleki dayanışmayı artırıcı çalışmaların olması gerektiğini belirtmiştir.

Benzer şekilde bu çalışmanın sonuçları da öğretmenlerin izlemeyi tercih ettiği hizmet içi eğitim videoları ile ilgili elde ettiğimiz eğitim bilimleri, rehberlik ve psikoloji alanlarının daha belirgin bir şekilde ortaya çıkması sonuçlarıyla örtüşmektedir. Buna göre öğretmenlerin en çok pedagoji ile ilgili konularda eğitim ihtiyacı duyduğu görülmektedir. Aynı çalışmada hizmet içi eğitim programlarının öğretmen gelişimine katkı sağlayıp sağlamadığı sorusuna katılımcıların yarısından fazlası olumsuz cevap vererek eğitimleri yararlı bulmadığını belirtmiştir. Kararsız olanlarla beraber bu oran dörtte üçe ulaşmaktadır. Bu bulgu, çalışmamızda olumlu yönde sonuca ulaşmış, öğretmenlerin yaklaşık dörtte üçü hizmet içi eğitimlerin kişisel gelişimlerine katkı sağladığını belirtmişlerdir.

We Are Social 2022 Türkiye Raporu'na göre ülkemizde mobil internet bağlantısı ortalama yükleme hızı 30.97 mbps, sabit internet bağlantı ortalama yükleme hızı 25.67 mbps 'dir (We Are Social, 2022). Speedtest Global Index raporuna göre Türkiye'de mobil cihazlarda ortalama yükleme hızı 13.09 mbps, sabit geniş bantta ise 6.26 mbps ortalama yükleme hızı olduğu belirtilmiştir. Buna göre Türkiye mobil bağlantı sıralamasında 142 ülke arasından 63., sabit internet bağlantı sıralamasında 180 ülke arasından 105. sırada yer almaktadır. Türkiye'nin dünya ülkelerine göre sıralamada geri planda kaldığı görülmektedir. Bu durum uzaktan eğitim platformlarında sunulan hizmet içi eğitimlere erişimi doğrudan etkilemektedir (Ookla, 2022).

Araştırma sonuçlarımıza göre öğretmenlerin yaklaşık üçte biri hizmet içi eğitim videolarını kesintisiz bir şekilde izleme konusunda olumsuz ve kararsız yönde görüş belirtmiştir. Rapora göre ülkemizdeki internet hızı göz önünde bulundurulacak olursa, bu durum öğretmenlerin videoları izlerken ilerlememe, bağlantı kopukluğu sorunları yaşamasının sebeplerinden biri olarak düşünülebilir.

Nartgün (2006) tarafından yapılan araştırmada hizmet içi eğitimlerin gerekli ve yararlı olduğu ancak uygulama sırasında materyallerin eksik olması ve zamanlama konularında sorunların yaşandığı, eğitimlerin kişisel gelişimlerine katkı sağladığı ancak öğrendikleri bilgileri sınıf ortamında uygularken problem yaşadıkları sonucuna ulaşılmıştır. Özavcı ve Çelikten (2017) tarafından yapılan araştırmada da öğretmenlerin genel anlamda görüşleri, eğitimlerin materyallerle desteklenmediği, içeriğin yetersiz olduğu ve doküman desteği sağlanmadığı, zaman zaman internette yaşanan kopmalar nedeniyle eğitimlerin verimli bir şekilde izlenemediği, eğitimlerin tek taraflı ve etkileşimsiz olduğu yönündedir. Bu çalışmalarda ortaya çıkan sonuçlar, elde ettiğimiz verilerdeki sonuçlarla benzer niteliktedir. Araştırmamızda öğretmenlerin yaklaşık yarısı materyal kullanımının yeterli olduğu konusunda kararsız ve olumsuz yönde görüş belirtmiştir. Bunun yanında eğitimlerde edinilen bilgilerin sınıfta kullanmaya uygun bir biçimde sunulmasının yeterli olmadığını düşünen ve bu konuda kararsız olan öğretmen sayısı da yarıdan fazladır. Öğretmenlerin çoğu eğitimlerde materyal kullanımının ve eğitimin sınıfa uygulanabilirliğinin yeterli seviyede olmadığını düşünmektedir.

Karadağ (2015) tarafından yapılan araştırmada öğretmenlerin büyük bir kısmı, katıldığı hizmet içi eğitimlerin bir katkısının olmadığını, hizmet içi eğitimi veren eğitimcilerin yeterli donanıma sahip olmadığını, sunulan bilgilerin uygulamaya konulamaması, eğitimlerin gönüllülük esasına dayanmaması konularında görüş bildirmişlerdir. Bunun yanında uygulamalı eğitimlere ağırlık verilmesi, eğitimlerin alanında uzman kişiler tarafından, daha küçük gruplar halinde

verilmesi yönünde öneriler sundukları ortaya konulmuştur. Çalışmamızda, hizmet içi eğitim videolarında görev alan eğitimcilerin eğitimi aktarırken kullandığı yöntem ve tekniklerin yeterli olmadığını düşünen öğretmenlerin sayısı kararsızlarla beraber öğretmenlerin yarısından fazladır. Bu yönüyle araştırmanın çalışmamızla benzer yönleri olduğu görülmektedir.

MEB tarafından yönetilen ÖYGM, öğretmenlerin mesleki gelişimine yönelik birçok hizmet içi eğitim merkezi tarafından faaliyet göstermektedir (ÖYGM, 2022) ÖYGM'nin 2014 yılından bu yana hizmet içi eğitim faaliyetlerinin uygulama eğilimlerinin incelenmesi, uzaktan öğretim yaklaşımlarının kullanım oranının yüzde 2'den yüzde 85'e yükselmiş olduğunu göstermektedir. Bu değişim, son yıllarda uzaktan öğretim yöntemlerinin tercih oranının artmasına işaret etmektedir (Tekin, 2020). Bu açıdan, MEB tarafından sunulan hizmet içi eğitim faaliyetleri öğretmenlerin, mesleki gelişimine yönelik önemli bir konudur ve bu süreç öğretmenlerin yeniliklere uyum sürecine de katkı sağlamaktadır.

5. SONUÇ

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından öğretmenlerin mesleki çalışma dönemleri olan Eylül ve Haziran aylarıyla birlikte Kasım ve Nisan aylarındaki ara tatillerde yürütülen eğitime öğretmenlerin kendi tercihleri doğrultusunda katılabildiği diğer uzaktan hizmet içi eğitim faaliyetlerine ilişkin görüşlerinin araştırıldığı çalışmada öğretmenlerin hizmet içi eğitime yönelik görüşlerine ilişkin bilgiler elde edilmiştir.

Birinci Araştırma Problemi Sonuçları

Yapılan araştırmada 40-50 yaş aralığında bulunan öğretmenlerin, katılımcıların %55 'ini oluşturduğu görülmektedir. Mesleki kıdem bakımından bu yaş grubunun ön planda olduğu, dolayısıyla deneyimli öğretmenlerin hizmet içi eğitimler hakkında görüş belirttiği söylenebilir.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin %61'inin kadın olduğu görülmektedir. MEB istatistiklerine göre resmi kurumlarda sözleşmeli öğretmenler dışında görev yapan kadrolu öğretmen sayısı 874.924 'tür. Bunun 502.654'ü kadın

öğretmenlerden oluşmaktadır. Bu durumda araştırmaya katılan kadın öğretmen sayısı Türkiye evrenine genellenebilir niteliktedir (MEB, 2022).

Ortaokulda görev yapan öğretmenlerin araştırmaya daha fazla katıldığı görülmektedir. MEB'e bağlı ortaokullarda görev yapan öğretmenlerin sayısı diğer kademelerdekenden daha fazladır. MEB istatistiklerine göre sözleşmeli öğretmenler dışında 296.048 öğretmen ortaokulda görev yapmaktadır. Bundan dolayı araştırma sonuçları yine Türkiye evrenine genellenebilir niteliktedir (MEB, 2022).

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu sosyal bilgiler alanından olsa da 23 farklı kategoriden diğer alanlardaki öğretmenlerin sayı olarak daha fazla olduğu görülmektedir. Bu öğretmenlerin içinde lise alanları ve meslek dersleri öğretmenleri daha çok yer almaktadır. Öğretmenlerin Zorunlu Eğitimler Dışında İzledikleri EBA ve ÖBA'da Sunulan Hizmetiçi Eğitim Videosu Sayısı ve İzleme Sıklığı sorusuna verdikleri cevaplara göre öğretmenlerin %14.5 'i hiç izlemiyorum seçeneğini tercih etmiştir. %10,5 öğretmen de hiç izlemedim şeklinde düşüncesini belirtmiştir. Öğretmenlerin %53.9 'u her eğitim döneminde en az 1 defa izliyorum demiştir. Yılda en az bir defa izliyorum diyen öğretmenlerin sayısı % 9.6'dır. Buradan yola çıkarak öğretmenlerin yarısından fazlasının mesleki çalışma dönemlerinde zorunlu olarak izlemeleri gereken hizmet içi eğitim videoları dışında eğitim almayı tercih etmedikleri, hizmet içi eğitime ilgi duymadıkları veya farklı sebeplerden dolayı tercih etmedikleri söylenebilir. 10'dan fazla hizmet içi eğitim videosu izledim diyen % 43 öğretmenin olması, bugüne kadar aldıkları toplam hizmet içi eğitim sayısını göz önünde bulundurarak cevap verdikleri düşünülmektedir. Eğitimlere sıklıkla katılan öğretmenlerin oranının toplamda %21.9 olduğunu göz önünde bulundurarak bu sonuçların yorumlanması gerektiği, verilen diğer cevaplarda da bu oranın dikkate alınmasının yararlı olacağı düşünülmektedir.

%69.7 oranında öğretmen hizmet içi eğitim videolarını izleme amacı olarak kişisel gelişim sağlamak olarak belirtmiştir. Yeni gelişen

teknolojileri eğitim ortamına aktarmak amacı da % 36.8 ile ikinci sırada yer almıştır. Bu sonuçlara göre öğretmenlerin kendini geliştirme konusunda istekli olduğu ve gelişen yeni teknolojileri öğrenip eğitim ortamına aktarmak istedikleri düşünülebilir. Zorunlu olduğu için katıldığını belirten %31.6 öğretmen, hizmet içi eğitime ilgi duymadığını ifade etmektedir. Kariyerinde ilerleme sağlamak isteyen%30.7 öğretmen, mesleğinde ilerlemeye açık olduğunu belirtmiştir. Öğretmenlerin kişisel ve mesleki anlamda gelişmeye istekli olduğu bu sonuçlara göre düşünülebilir.

Öğretmenlerin izlemeyi tercih ettikleri alanların başında %42.1 ile eğitim bilimleri gelmektedir. Öğretmenlerin pedagoji bilgisini güncelleme yönünde istekli olduğu düşünülebilir. Eğitim bilimlerini rehberlik ve psikoloji alanları izlemektedir. Öğretmenlerin eğitim ortamında öğrenci ile olan ilişkilerde daha fazla eğitime ihtiyaç duyduğu görülmektedir. Bilişim teknolojileri ile ilgili konulara da %25.9 oranında ilgi olduğu görülmekte ve bunun yeni çıkan teknolojileri öğrenip sınıf ortamında kullanabilme isteği ile ilişkili olduğu düşünülmektedir. Din ile ilgili eğitimler konusunda %1.8 oranında tercihin bulunması, din ile ilgili konularda az da olsa talebin olduğu şeklinde düşünülebilir. Ancak ÖBA'da yapılan arama sorgularında din kategorisinde herhangi bir eğitime rastlanmamış, bu kategorideki konulara değerler eğitimi konuları içinde yer verilerek sınırlandırma yapılmıştır. Eğitimlerin olması durumunda az da olsa katılımın sağlanacağı düşünülmektedir.

Öğretmenler, EBA ve ÖBA'da sunulan hizmet içi eğitim videolarının içeriklerinin yeterli ve güncel olduğunu, görüntü ve ses kalitesi bakımından da yeterli olduğunu belirtmiştir. Ancak %15.4 oranında öğretmen içerikleri yeterli bulmamaktadır. Bunun yanında toplamda %64.9 öğretmen videoların kesintisiz bir şekilde izlenebildiğini belirtmiştir. Videoların bölüm uzunlukları toplamda %68.4 öğretmen tarafından yeterli bulunmaktadır.

%41.6 oranında öğretmen, eğitim videolarının sınıfta doğrudan uygulayabileceği şeklinde sunulduğunu düşünülmektedir. Bunun yanında

%28.1 oranında öğretmen bu konuda görüş belirtmek istememiş ve kararsız olduğunu ifade etmiştir. Toplamda %49.1 oranında öğretmen ise ele alınan konu ile ilgili yeterli derecede ve türde eğitsel araç-gereç ve materyal kullanıldığını belirtmektedir. Materyal konusunda öğretmenlerin yarısına yakını eğitim videolarını yeterli bulmakta, yarıdan fazlası ise bu konuda eksiklik olduğu yönünde görüş belirtmektedir.

Öğretmenlerin %70.2' si eğitim videolarını tamamlamak için verilen sürenin, içerikleri tamamlamak için yeterli olduğunu belirtmektedir. Eğitim videolarında eğitim veren kişilerin kullandığı dilin açık ve anlaşılır olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı %77.7' dir. Bu durumda videoların açık ve anlaşılabilir bir dille hazırlandığı sonucuna ulaşılabilir.

Toplamda %46,9 oranında öğretmen, eğitim videolarında görev alan eğitimcilerin eğitimi verirken kullandıkları yöntem ve tekniklerin yeterli olduğunu düşünürken yaklaşık üçte biri ise yeterli olmadığını düşünmektedir. Öğretmenlerin, kullanılan yöntem ve teknikler konusunda farklılık ve yenilik beklentisi içinde olduğu düşünülebilir.

Öğretmenlerin büyük bir çoğunluğu eğitim sonlarında başarıyı ölçmek için yapılan sınavların eğitim içeriklerini kapsayacak biçimde olduğu konusunda görüş bildirmiştir. Bundan dolayı sınavların eğitsel içeriklerle örtüştüğü anlaşılmaktadır.

İkinci Araştırma Problemi Sonuçları

Öğretmenlerin çok büyük bir bölümü. hizmet içi eğitim videolarının kişisel gelişimlerine katkı sağladığını ifade etmektedir. Öğretmenlerin çoğunluğu EBA ve ÖBA'da sunulan hizmet içi eğitim videolarını izleme amacı olarak "kişisel gelişimime katkı sağlama" seçeneğini tercih etmişlerdir. Bu durumda öğretmenlerin katılma amacı ile eğitimlerden elde edilen katkı ile ilgili sonuçlar birbiriyle örtüşmektedir. Bunun yanında. hizmet içi eğitim videolarının mesleki gelişimine katkı sağladığını belirten büyük çoğunlukta öğretmenin olduğu görülmektedir. Eğitimler, öğrencilerime öğretme konusunda motivasyonumu arttırmaktadır şeklinde görüş belirten öğretmen sayısı da oldukça büyük bir

orandadır. Bu verilerden hareketle öğretmenler EBA ve ÖBA'da yayınlanan hizmet içi eğitim videolarını kişisel ve mesleki gelişimlerini artırma ve mesleki motivasyonlarını sağlama konusunda yararlı olduğunu belirtmektedir.

"Eğitim videoları, konuları farklı şekillerde sınıf ortamına uyarlama konusunda yardımcı olmaktadır" cevabını seçen öğretmenler yine çoğunlukta olmasına rağmen, kararsız kalan öğretmenlerin sayısı önceki üç soruya göre artış göstermektedir. Eğitim videolarında kullanılan materyallerin daha sonra bu materyalleri kullanma

konusunda teşvik edici olduğunu düşünen öğretmenlerin oranı büyük çoğunluğu oluşturmaktadır. Eğitimde materyal kullanımının öğretmenler tarafından önemsendiği ve dikkate alındığı anlaşılmaktadır. Ancak bu konuda görüş belirtmeyen %22.4 oranında öğretmenin bulunması söz konusu materyallerin ders ortamına uygulanabilirliği konusunda dikkat çekici bir sonuç olarak görülmektedir.

EBA ve ÖBA' da sunulan hizmet içi eğitim videolarının bilgi ve becerilerini geliştirdiği için mesleki anlamda özgüvenlerinin artmasını sağladığını düşünen öğretmenlerin oranı toplamda %65.4'tür. %20.7 oranında öğretmen olumlu herhangi bir katkısının olmadığını belirtmiştir. Katılımcıların büyük çoğunluğu hizmet içi eğitiminin özgüvenlerinin artmasını aldıkları eğitime bağlarken, önemli bir kısmı da bu eğitimlerin özgüvenlerine katkısı olmadığını ve bu anlamda yararlı bulmadığını ifade etmiştir.

Öğretmenlerin yarısından fazlası, eğitimleri veren kişilerin kullanmış olduğu yöntem ve tekniklerin derste kullanılması konusunda eğitimleri yararlı bulmaktadır. Eğitimcilerin kullanmış oldukları yöntem ve teknikler, herhangi bir sınıf düzeyi veya alan belirtilmeksizin yararlı bulunmaktadır. Ancak kararsızlarla beraber olumsuz yönde görüş belirten öğretmen sayısı da azımsanmayacak durumdadır. Öğretmenlerin yarıya yakını videolarda kullanılan yöntem ve teknikleri sınıf ortamında kullanmak için yararlı bulmamaktadır.

Araştırmaya katılan öğretmenlerin çoğunluğu hizmet içi eğitimler ile öğrendikleri bilgilerin

diğer meslektaşlarıyla paylaşabileceği nitelikte olduğunu ifade etmektedirler. Diğer alanlarda çalışan öğretmenlerle paylaşılacak düzeyde verilen eğitimlere katılım oranının zaman içinde artış göstereceği ve eğitimleri hiç izlemeyen ya da az katılım gösteren öğretmenleri hizmet içi eğitime teşvik edeceği düşünülmektedir.

Hizmet içi eğitim videolarının meslektaşlarıyla paylaşacak yeni bilgiler kazandırması, mesleki sorunları çözme konusunda katkı sağlaması, mesleki kararlar verirken yardımcı olması ve yeni eğitimlere katılma konusunda motivasyonu artırması konularındaki kararsız düşüncelerin artış gösterdiği gözlemlenmektedir. Bu sorulara olumlu cevap veren öğretmen sayısının hala çoğunlukta olduğu görülmekle beraber, olumlu ve olumsuz cevapların kararsız noktasında birleştiği görülmektedir. Bu da bize yeni bir hizmet içi eğitime katılmaya duydukları ilginin azaldığını göstermektedir.

Genel anlamda öğretmenlerin EBA ve ÖBA'da yayınlanan hizmet içi eğitimlerin içerikleri hakkında verdikleri cevapların geneli olumlu yönde olduğu görülmekte, videoların eğitsel bağlamda katkısına yönelik verilen cevapların kararsızlarla birlikte olumsuz yöne eğilimli olduğu anlaşılmaktadır.

Verilen cevaplara genel olarak baktığımızda %77.2 oranında öğretmen hizmet içi eğitimlerin kişisel gelişimlerine katkısı olduğunu belirtmekte ve bu amaçla eğitimlerden yararlanmaktadır. Sıklıkla hizmet içi eğitimlere katılan öğretmen oranının %21,9 olduğunu düşündüğümüzde, öğretmenlerin daha çok kendilerini geliştirmek ve yeni teknolojilerden haberdar olmak için eğitimlere katıldıkları sonucuna ulaşılabilir.

6. ÖNERİLER

Öğretmen mesleki gelişimi, eğitim reformu için bir araç olarak görülen ve dünya çapında eğitimin kalitesini etkileyen bir süreçtir. Türkiye'de genellikle çoğu eğitimin anlamsız, zaman alıcı ve gereksiz yere yapıldığı düşünülmektedir. Öte yandan öğretmenlerin mesleki gelişimi ile ilgili araştırma ve yayınlar dünya çapında hızla artmakta ve Türkiye'de de benzer konular görülmekle birlikte durumun iyileştirilmesi için ciddi planlar yapılmaktadır. Bu çalışmada MEB

uzaktan eğitim platformlarında sunulan hizmet içi eğitimler hakkında öğretmenlerin görüşü alınmış, mevcut durum değerlendirilmiş ve çeşitli önerilerde bulunulmuştur. Çalışmanın MEB, üniversiteler ve konu ile ilgilenen sivil toplum kuruluşları için açık bir görüş sağlayacağı, önerilerin yeni adımlara ve projelere yön verebileceği düşünülmektedir.

Öğretmenlerin hizmet içi eğitimlere daha çok katılması mesleki başarılarının artmasını sağlayacaktır. Bu eğitimler sadece öğretmenlerin öğrenci ile etkileşimini arttırmaya değil, toplumsal anlamda kültürel bir gelişmeye de katkıda bulunacaktır. Bu nedenle MEB, öğretmenleri teşvik edici önlemler olarak katılımın zorunluluktan gönüllülüğe dönüşmesini sağlamalıdır.

Eğitim içerikleri mümkün olduğunca uygulamalı veya mümkünse eş zamanlı verilerek katılımın artırılması sağlanabilir. Klasikleşmiş teorik eğitimler yerine uzaktan eğitimde oyunlaştırma teknikleri kullanılarak içerikler tasarlanabilir. Öğretmenlerin kendilerini öğrenirken eğleneceği oyunlaştırılmış bir ortamda bulması, zorunlu olduğu için eğitimlere katılma düşüncesini ortadan kaldırabilir. Bunun yanında eğitimleri kısa bir zaman diliminde bitirilecek biçimde hazırlamak yerine, eş zamansız olarak belli görevleri tamamlayıncaya kadar devam edebileceği şekilde tasarlanabilir.

Uzaktan eğitimde oyun ve oyunlaştırma teknikleri günümüzde sıklıkla söz edilen konular arasında yer almaktadır. Öğrencilerin öğrenmesini kolaylaştıran oyunlaştırma kuram ve teknikleri, öğretmenlerin eğitiminde de kullanılabilir. İçeriğe göre tasarlanacak olan oyunlaştırılmış hizmet içi eğitimler, öğretmenlerin konuya 0bakış açısını değiştirme konusunda etkili olabilir. Gamification olarak bilinen bu kavram, insanların davranışlarını ve eğilimlerini değiştirmek için oyun öğelerinin ve oyun tasarımı tekniklerinin oyun olmayan aktivitelere uygulanmasıdır. Bu yöntemin en büyük amacı, katılımı ve teşviki arttırmaktır. Dünya çapında IBM, Nike, Starbucks, Mc Donalds gibi büyük şirketler bu teknikleri bir süredir kullanmaktadır. Kişilerin dışsal motivasyonlarını içselleştirmeyi amaçlayan

bu şirketler, geribildirim ve ödüller sunan platformlar oluşturmuş ve çalışanlarının ya da katılımcılarının amaca ulaşırken kendi motivasyonunu kazanmasını sağlamıştır.

Google istatistik 2013 yılının verilerine göre oyunlaştırmanın en yaygın olduğu ülkeler ABD, Avustralya, Hindistan, Kanada ve Hollanda şeklinde sıralanmaktadır. Fransa ve Brezilya bu ülkeleri takip etmektedir. Oyunlaştırmanın bu ülkelerdeki en yaygın kullanımı yetişkin mesleki eğitimleridir. Buradan hareketle MEB bünyesinde görev yapan milyonlarca öğretmenin oyunlaştırma tekniklerine göre tasarlanmış eğitimlere katılması, bu şirketlerin elde etmiş olduğu olumlu sonuçlara ulaşmasını sağlayarak mesleki gelişim anlamında hızlı bir ilerleme sağlanmasına imkân tanıyacağı düşünülmektedir.

Katılımcıların oyunda kalmasını sağlayan puan toplama, seviye atlama, rekabet etme ve yarışma, rozet ya da sanal bir nesne kazanma gibi bileşenler, oyunlaştırılmış hizmet içi eğitimle sunulacak olan derslerin farklı bir boyuta taşınmasını ve öğretmenlerin yüksek bir motivasyonla eğitimlere katılmalarını sağlayabilir. EBA ve ÖBA platformunun oyunlaştırma yöntem ve tekniklerine göre düzenlenmesi, öğretmenlerin video izledikçe belirli bir seviyeye gelmesi, puan kazanması, bireysel ya da grup halinde birtakım görevleri yerine getirmesi, video aralarında farklı formatta hazırlanmış kısa değerlendirmelerle soruları cevaplaması, eğitimleri daha eğlenceli ve tercih edilebilir hale getirebilir.

Hizmet içi eğitimlere katılan öğretmenlerin kazanmış oldukları puanlar hizmet puanlarına yansıtılabilir ya da belli bir seviyeye ve puana erişildiğinde ek ücret, kademe ilerlemesi, hizmet puanı veya ödül olarak nitelendirilebilecek herhangi bir başka uygulama yapılabilir. Eğitimlere katılım zorunlu tutulduğunda daha az verimli olacağı düşünüldüğünden eğitime katılım bir dönem ya da bir yıl içinde zamana yayılabilir.

Öğretmenlerin eğitimler sonucunda aldıkları sertifikalar ve belgelerin ödül veya kademe terfi sürecinde kullanılması, yöneticilik ve mesleki ilerlemede bu belgelerin değerlendirmeye

alınması sağlanabilir. Eğitim sonlarında gerçekleştirilen sınavların çeşitlendirilmesi, standart format dışında uzaktan eğitimde kullanılabilecek farklı sınav yöntem ve tekniklerinin uygulanması, değerlendirmenin sadece çoktan seçmeli sınavlarla sınırlandırılmadan yapılması öğrenilen bilgilerin daha kalıcı olmasını sağlayabilir.

Öğretmenlerin hizmet içi ihtiyaçları gözden geçirilip ihtiyaca yönelik ve daha işlevsel bir formatta eğitimler sunulabilir. Eğitimler farklı yöntem ve tekniklerle, konuya uygun araç, gereç ve materyaller kullanılarak teorik yerine pratikte sınıf ortamında kullanılabilecek şekilde verilebilir. Araştırma sonuçlarından elde ettiğimiz verilere göre öğretmenlerin en çok izlediği videoların eğitim bilimleri, rehberlik, bilişim teknolojileri alanları olduğu göz önünde bulundurulduğunda, öncelikle tasarlanacak olan derslerde öncelik bu alanlara verilebilir.

Buna ek olarak hizmet içi eğitim videolarına erişim paketleri sunulup mevcut internet paketlerini kullanmadan eğitimlere erişim sağlanabilir. Bazı operatörlerde EBA için ücretsiz 8 GB kota bulunmaktadır. Bu uygulamanın sınırları genişletilerek sabit ve mobil bağlantılardan daha geniş kapsamlı ya da sınırsız olacak şekilde düzenlenebilir. MEB uzaktan eğitim döneminde çeşitli kurumlarla yaptığı EBA'ya ücretsiz erişim kampanyasına ÖBA platformunu da ekleyerek daha çok öğretmenin erişim sağlanmasına katkıda bulunabilir.

Oyunlaştırma uygulaması başlı başına bir eğitim materyali olarak düşünülebilir. Rutin hayatın stresinden uzaklaşmanın en çok tercih edilen yöntemlerinden biri oyunlardır. Her yaş grubundan insana hitap eden birçok oyun bulunmaktadır. Özellikle kişisel ve mesleki gelişim sağlamaya imkân tanıyan oyunlaştırma uygulamaları hızlı bir şekilde yaygınlaşması beklenmektedir. Oyunlaştırılmış hizmet içi eğitim platformlarının gelecekte yaygın olarak kullanılabileceği, dünyadaki benzeri uygulama örneklerinin sonuçlarına bakarak anlaşılabilir. Öğretmenlerin alanlarına göre verilecek eğitimler, seviyeler ilerledikçe açılacak olan farklı ek özellikler, görsel, işitsel, sanal boyutlarda farklı eğitim tasarımları ile sunulacak mesleki eğitim

ihtiyaçları karşılanabilir. Bu bağlamda doğru tasarımlar ve yöntemlerle sürdürülebilir ve nitelikli bir eğitim ortamının temelleri atılabilir. Eğitimlerin dijital dokümanlarla desteklenmesi, daha sonra eğitimle ilgili bilgilere ulaşılma imkânını arttırması açısından faydalı olacağı düşünülmektedir. Tek yönlü ve etkileşimsiz videoların motivasyonu olumsuz etkilediği düşünülmekte bu nedenle öğretmenlerin yeni hizmet içi eğitimlere katılma konusunda daha az istekli olduğu sonucunun ortaya çıktığı düşünülmektedir. Bu nedenle eğitimler etkileşim sağlanması açısından imkânlar doğrultusunda eş zamanlı olarak planlanabilir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu çalışma, 2022-2023 eğitim öğretim yılında Türkiye'nin farklı illerinde bulunan anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerde görev yapan öğretmenlerle sınırlıdır.

1. Çalışma, öğretmenlik mesleğinde 10 yılı tamamlamış öğretmenlerle sınırlıdır.
2. Çalışma sadece MEB'e bağlı resmi anaokulu, ilkokul, ortaokul ve liselerle sınırlıdır.
3. Araştırma verileri Google Form ile gönderilen anket soruları ile elde edileceği için, ulaşılan bilgiler anket soruları ile sınırlandırılmıştır.

Yayın Etiği Beyanı

Bu araştırmanın planlanmasından, uygulanmasına, verilerin toplanmasından verilerin analizine kadar olan tüm süreçte "Yükseköğretim Kurumları Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiği Yönergesi" kapsamında uyulması belirtilen tüm kurallara uyulmuştur. Yönergenin ikinci bölümü olan "Bilimsel Araştırma ve Yayın Etiğine Aykırı Eylemler" başlığı altında belirtilen eylemlerden hiçbiri gerçekleştirilmemiştir.

Bu çalışmanın yazım sürecinde bilimsel, etik ve alıntı kurallarına uyulmuş; toplanan veriler üzerinde herhangi bir tahrifat yapılmamış ve bu çalışma herhangi başka bir akademik yayın ortamına değerlendirme için gönderilmemiştir.

Bu araştırma aynı zamanda UZÖ503 Dönem Projesi dersi kapsamında yapılandırılmıştır.

KAYNAKÇA

AKDAĞ, C. (2023). Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) Platformuna Yönelik Yönetici ve Öğretmen Alguları. [Tezsiz Yüksek Lisans Projesi]. Pamukkale Üniversitesi: Denizli.

BAĞCI, N. & ŞİMŞEK, S. (2000). Milli eğitim personeline yönelik hizmet içi eğitim faaliyetlerine genel bir bakış. *Milli Eğitim Dergisi*, 146, 9-12. https://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/Milli_Egitim_Dergisi/146/bagci.htm adresinden alındı

EMİN, M.N. (2020). Koronavirüs salgını ve acil durumda eğitim. *Seta/perspektif Nisan*, 268, 1-4. <https://setav.org/assets/uploads/2020/04/P268.pdf> adresinden alındı

fatihprojesi.meb.gov.tr. (2022, 5 Aralık). *Fatih Projesi* | İçerik. [Web sayfası]. <http://fatihprojesi.meb.gov.tr/about.html> adresinden alındı

GÖKDEMİR, A. (2020). Sosyal Bilgiler Öğretmenlerinin Eba (Eğitim Bilişim Ağı)'ya Yönelik Görüşlerinin Değerlendirilmesi. [Yüksek Lisans Tezi]. Aksaray Üniversitesi: Aksaray.

GÖKYER, N. (2012). Öğretmenlerin hizmetiçi eğitim sürecinde karşılaştıkları sorunlar ve öncelikli ihtiyaç duydukları konular. *Türkiye Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 162(162), 233-267. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tsadergisi/issue/21489/230354> adresinden alındı

HİE Kılavuzu (2022). *Hizmet İçi Eğitim Faaliyetleri Kılavuzu*. [PDF dosyası]. Milli Eğitim Bakanlığı Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü. https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_08/24144420_hizmet_ici_egitim_faaliyetleri_kilavuzu_guncellendi.pdf

KARADAĞ, R. (2015). Sınıf öğretmenlerinin Türkçe öğretimine yönelik hizmet içi eğitimlere ilişkin görüşleri ve hizmet içi eğitim gereksinimleri. *İnönü Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 16(3), 33-50.

KÜÇÜKTEPE, C. (2013). Sınıf öğretmenlerinin hizmet içi eğitim ihtiyaçlarının öğretmen görüşlerine göre belirlenmesi. *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 13(2), 26-43. <https://search.trdizin.gov.tr/tr/yayin/detay/159221/sinif-ogretmenlerinin-hizmet-ici-egitimihityaclarinin-ogretmen-goruslerine-gore-belirlenmesi> adresinden alındı

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı) (2022, 22 Kasım). Uzman ve Başöğretmenlik Eğitim Programına Başvuru Sonuçları Açıklandı. [Web sayfası]. Milli Eğitim Bakanlığı. <https://www.meb.gov.tr/uzman-ve-basogretmenlik-egitim-programina-basvuru-sonuclari-aciklandi/haber/26967/tr> adresinden alındı

NARTGÜN, Ş. S. (2006). İlköğretim okulu öğretmenlerinin hizmetiçi eğitim programlarının etkileri üzerine düşünceleri (Bolu İli Örneği). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6(1), 157-178. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd/issue/1513/18363> adresinden alındı

OMAR, C. M. Z. C. (2014). Öğretmenler için hizmet içi eğitim ihtiyacı ve okulda etkinliği. *Uluslararası İnovasyon Eğitimi ve Araştırmaları Dergisi*, 2(11), 1-9. <https://doi.org/10.31686/ijier.vol2.iss11.261> <https://scholarsjournal.net/index.php/ijier/article/view/261/181> adresinden alındı

ORHAN, F. & AKKOYUNLU, B. (1999). Uzaktan eğitim yaklaşımında temel eğitim 1.kademe öğretmenlerinin video destekli hizmetiçi eğitim. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi* 16(17), 134-144. <http://efdergi.hacettepe.edu.tr/yonetim/icerik/makaleler/1115-published.pdf> adresinden alındı

ÖYGM (2022, 4 Aralık). Öğretmen Bilişim Ağı (ÖBA) Eğitimleri. [Web sayfası]. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, <https://oygm.meb.gov.tr/www/ogretmen-bilisim-agi-oba-egitimleri/icerik/962> adresinden alındı

ÖZAVCI, E. & ÇELİKTEN, M. (2017). Uzaktan hizmet içi eğitim uygulamalarında öğretmen görüşlerine göre karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Turkish Journal of Educational Studies*, 4(2), 39-76.

ÖZEN, E. (2019). Eğitimde dijital dönüşüm ve eğitim bilişim ağı (EBA) (editöre mektup). *Anadolu Üniversitesi Açıköğretim Fakültesi Dergisi*, 5(1), 5-9. <https://earsiv.anadolu.edu.tr/xmlui/bitstream/handle/11421/23078/403-published.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı

SABAN, A. (2000). Hizmet içi eğitimde yeni yaklaşımlar. *Milli Eğitim Dergisi*, 145(1), 25-27 http://dhgm.meb.gov.tr/yayimlar/dergiler/milli_egitim_dergisi/145/saban.htm adresinden alındı

SARIGÖZ, O. (2011). İlköğretim öğrencilerinin hizmetiçi eğitim faaliyetleri ile ilgili görüşlerinin değerlendirilmesi, 2. Uluslararası Eğitimde Yeni Eğilimler ve Etkileri Konferansı, Antalya/Türkiye.

ŞAHİN, L. & GÜÇLÜ, F. (2011). Genel olarak hizmet içi eğitim: ülke şirketler topluluğu hizmet içi eğitim süreci ve uygulamaları. *Journal of Social Policy Conferences*, 0(59), 217-270. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/9310> adresinden alındı

TAŞLIBEYAZ, E. & KARAMAN, S. (2013). *Uzaktan Hizmetiçi Eğitim Alan Öğretmenlerin Deneyimlerinin İncelenmesi*. 7. Uluslararası Bilgisayar ve Öğretim

Teknolojileri Sempozyumu. Atatürk Üniversitesi, Erzurum. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/57171> adresinden alındı

TBMM (Türkiye Büyük Millet Meclisi). (2022, 14 Şubat). Öğretmenlik Meslek Kanunu (Kanun No: 31750). Resmi Gazete, 31750. <https://www.resmigazete.gov.tr/eskiler/2022/02/20220214-1.htm> adresinden alındı

TED. (2009). Türk Eğitim Derneği Öğretmen Yeterlikleri. Ankara: TED. https://www.ted.org.tr/wp-content/uploads/2019/04/Ogretmen_Yeterlik_Kitap_Ozet_rapor.pdf adresinden alındı

TEKİN, O. (2020). Uzaktan eğitim kullanılan hizmet içi eğitim programlarına yönelik öğretmen görüşlerinin incelenmesi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 16(1), 20-35. <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/1011972> adresinden alındı

ÜLKER, A. (2009). Sınıf Öğretmenlerinin Hizmet İçi Eğitime İlişkin Görüşleri (Konya/Karapınar İlçesi Örneği). Selçuk Üniversitesi, Yayınlanmamış yüksek lisans tezi, Konya. <http://acikerisimarsiv.selcuk.edu.tr:8080/xmlui/bitstream/handle/123456789/8699/234583.pdf?sequence=1&isAllowed=y> adresinden alındı

UNESCO. (2022, 22 Kasım). Hizmet içi eğitim | UNESCO Kullanıcı Arayüzü. <http://uis.unesco.org/node/3080076> adresinden alındı

We Are Social. (2022). Türkiye Dijital 2022. [PDF Dosyası]. Güvenli Web. <https://www.guvenliweb.org.tr/dosya/5Zodg.pdf> adresinden alındı

YILMAZ, K., & DÜĞENCİ, M. (2010). *Hizmet İçi Eğitime Farklı Bir Yaklaşım: E-Hizmet İçi Eğitim*. Avrupa Birliği Enstitüsü, https://ab.org.tr/ab10/kitap/yilmaz_dugenci_AB10.pdf adresinden alındı

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2021, 16 Kasım). 2021-2022 Örgün Eğitim İstatistikleri Açıklandı. [Haber bülteni]. <https://www.meb.gov.tr/2021-2022-orgun-egitim-istatistikleri-aciklandi/haber/27552/tr> adresinden alındı

MEB (Milli Eğitim Bakanlığı). (2022, 8 Ocak). Öğretmen Bilişim Ağı Yarıyıl Tatilinde Kullanıma Hazır. Milli Eğitim Bakanlığı. <https://www.meb.gov.tr/ogretmen-egitimlerinde-ogretmen-bilisim-agi-yariyil-tatilinde-kullanima-hazir/haber/25069/tr> adresinden alındı

Mevzuat.meb.gov.tr (2022). *Milli Eğitim Bakanlığı Mevzuatı*. [PDF dosyası]. Milli Eğitim Bakanlığı. <http://mevzuat.meb.gov.tr/dosyalar/469.pdf> adresinden alındı

OOKLA (2022, 10 Ocak). Speedtest Global Index. [Web sayfası]. <https://www.speedtest.net/global-index> adresinden alındı

ÖYGM (2022). Hizmet İçi Yetiştirme Süreçleri, Etkinlik Yönetimi ve Faaliyetleri Kılavuzu (Güncellendi). [PDF Dosyası]. Öğretmen Yetiştirme ve Geliştirme Genel Müdürlüğü, https://oygm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2022_08/24144420_HYZMET_YCY_EYYTYM_FAALYETLERI_KILAVUZU_Guncellendi.pdf adresinden alındı

ScienceDirect. (2022, 22 Kasım). *Hizmet İçi Eğitim - Genel Bakış*. [Web sayfası]. <https://www.science.direct.com> adresinden alındı